

PROTOCOL DE PREVENCIÓ I ACTUACIÓ CONTRA AGRESSIONS MASCLISTES EN ESPAIS FESTIUS

Per què és necessari aquest protocol per gaudir d'uns espais festius lliures de masclisme?

Massa sovint veiem dinàmiques en els espais festius que poden afavorir que es produeixin agressions masclistes. A més, l'aplicació de protocols contra aquestes en altres pobles i barris fa posar sobre la taula la necessitat d'aquest a Ribera-roja d'Ebre. Cal, cada vegada més, ser conscients i visibilitat que aquestes agressions es produeixen també a casa nostra, per això és necessari que ens organitzem i treballem per prevenir i reaccionar col·lectivament davant d'aquestes. Cal assumir col·lectivament la responsabilitat de fer que les agressions masclistes no tinguin cabuda al nostre poble. Volem uns espais on tothom pugui ser lliure de relacionar-se amb qui vulgui, quan vulgui i com vulgui.

Aquest és un motiu suficient per treballar en aquest protocol, que és un primer pas per arribar a ser un poble lliure d'opressions. No s'entén com un document estàtic, sinó com el resultat d'un procés necessari que tot just comença i que cal anar adaptant en funció de l'espai, del context i del coneixement que anirem adquirint a base de posar-lo en pràctica.

El protocol no treballa només en la intervenció i la prevenció de situacions d'agressions masclistes sinó que part de la prevenció i també de la reparació recau en la deconstrucció de les relacions socials que establím entre unes i altres. En aquest sentit, formen part d'aquest protocol accions enfocades a repensar com construím les nostres relacions.

Les accions d'intervenció en aquest protocol estan enfocades a trencar amb les violències masclistes i sexistes. Per tal que aquestes intervencions no tinguin només un abordatge puntual és necessari acompanyar de mesures d'eradicació d'aquestes violències a curt i a llarg termini. Això es pot veure en el tractament i l'atenció que es fa de l'espai però també en la tasca d'assessorament i promoció de relacions feministes.

Quins són els objectius d'aquest protocol?

- **Prevenció**. Cal fomentar les actuacions preventives per evitar que es produeixi cap tipus d'agressió.
- **Apoderament**. Cal garantir un espai segur i de confiança on, en cas de produir-se una agressió, les persones afectades se sentin amb el suport i la confiança per actuar per elles mateixes.
- **Resposta**. En cas que la persona o persones afectades necessitin suport, el protocol servirà com a guia d'actuació conjunta, segons el procediment acordat.

Cal recordar que...

- Ni les drogues, ni l'alcohol, ni el vestuari... res justifica una agressió masclista.
- Cadascú té els seus límits i no és legítim qüestionar els límits d'algú altre. Una agressió és quan algú se sent agredida.
- Totes i tots podem ser agressors/es: qualsevol persona pot traspasar els límits de l'altra persona, és el que cadascú sent.
- El patriarcat és un sistema de relacions de poder on el rol masculí té el privilegi. Aquest sistema atorga una situació privilegiada i, des d'aquesta lògica, els homes tenen atorgats uns drets sobre les dones, que els situen en una posició de superioritat. Això no vol dir que tots els homes exerceixin aquest poder atorgar però sí que es poden creure amb el dret a exercir-lo.
- Una agressió és un abús de poder d'una persona sobre una altra: no és un malentès ni un conflicte.
- La idea que "allò personal és polític" porta a plantejar aquest protocol que, lluny de jerarquitzar les relacions, volem que serveixi perquè totes siguem coneixedores d'aquesta realitat i ens involucrem amb les afectades.
- L'autodefensa pot ser la primera opció de moltes persones i és totalment legítima. Respectarem sempre la decisió de les persones agredides en cas que decideixin actuar soles o amb les persones del seu voltant.

Què és una agressió masclista i quines són les més freqüents en espais festius?

Una agressió masclista és una agressió, física o no, exercida sobre una persona per motius de gènere, orientació sexual o aspecte físic en relació als estàndards estètics, entre d'altres.

En són exemple els comentaris ofensius i/o degradants, els abusos verbals i les conegudes "floretes" o "piropos" indesitjats. Pel que fa al contacte físic, no són benvinguts els tocaments no desitjats que incomodin o violentin a la persona que els pateix.

Com hem dit, tothom pot ser agressor, ja sigui un company o qualsevol altra persona que es trobi en el context: es poden produir agressions entre persones conegudes i desconegudes.

Les agressions masclistes són formes d'opressió patriarcal que apareixen constantment en la nostra quotidianitat i en els nostres espais, el context festiu, les drogues i la idea que el que passa en aquests contextos forma part de la vida privada de cadascú. Aquest còctel d'elements funciona com a legitimador de les conductes de les persones agressores i, per tant, no legitima els possibles sentiments de malestar, protesta o resposta de la persona agredida i permet que aquestes formes de violència quedin silenciades, minimitzades i reproduïdes.

Què és un Punt Lila?

El Punt Lila és l'espai on es gestionaran i s'acompanyaran a les persones agredides. Cal que hi hagi un espai ben indicat on, en cas d'agressió, les persones puguin dirigir-se en cas que la pateixin o en siguin testimoni. També es necessari determinar un espai per poder parlar amb la tranquil·litat necessària i respectant la intimitat de la persona agredida en les millors condicions possibles.

Aquest també serà un punt d'informació, obert a tothom, on s'atendran qüestions relatives a: dubtes sobre el protocol, informació sobre malalties de transmissió sexual, informació i dubtes sobre el col·lectiu LGTBI i un llistat de recursos sobre relacions sexuals, violència de gènere, etc.

Aquesta és una comissió que s'encarrega principalment d'acompanyar i assessorar qualsevol persona que ho necessiti i que estarà formada per:

- Coordinadores: són les responsables de vetllar pel bon funcionament de la comissió de gènere.

- Voluntàries del Punt Lila i itinerants: qui faran una atenció directa situades als voltants de l'espai habilitat per la tasca o en constant moviment per tot el recinte de la festa.

Per la bona atenció i execució del protocol, cal que les persones responsables estiguin coordinades amb el servei mèdic i el servei de seguretat.

Prevenició

És important fomentar les actuacions preventives per ta de caminar cap a unes festes feministes i inclusives, és a dir, que contemplis els diferents tipus d'opressió i que treballin per prevenir els seus impactes.

Algunes actuacions que es contemplen:

- Programació de les festes amb perspectiva de gènere.
- Elaboració de materials gràfics i audiovisuals, com poden ser cartells explicatius sobre les línies d'actuació en cas d'agressió (exemple a l'Annex), cartells preventius en l'espai festiu (exemples a l'Annex), cartells informatius sobre el protocol i falques o cançons que poden sonar durant la festa o quan es produeixi una agressió (exemples a l'Annex).
- Fer difusió del protocol i la formació necessària per qui l'haig d'aplicar.
- Explicació del protocol a les persones que participen de l'organització.

Actuació davant d'una agressió

Aquesta és una proposta d'actuació concreta en el cas que es produeixi una agressió masclista durant una festa. Cal remarcar que no només es donarà una resposta en el moment en què aparegui, sinó que se'n pot fer un acompanyament posterior si la persona agredida ho demana. En cas que la persona agredida respongui amb

l'autodefensa, es donarà suport a la seva reacció.

Abans de tot, cal crear un ambient de suport on la persona agredida no es senti jutjada i pugui expressar les seves emocions i sentiments amb total tranquil·litat.

Cal també evitar reforçar l'estigmació o els sentiments de culpabilitat que pugui sentir.

No hem d'adoptar, en cap moment, una actitud sobreprotectora i/o paternalista, evitant donar consells sobre la manera concreta d'actuar. Cal tenir molta cura del llenguatge que utilitzem.

És totalment essencial evitar els rumors; així com mantenir la confidencialitat de l'agredida i del seu cas.

La prioritat, davant una agressió, és l'atenció a la víctima i no la persecució del delict.

En tot moment cal recolzar i donar suport a la persona agredida i és important vigilar que no se senti exclosa de l'espai de festa.

Cal transmetre en tot moment que la prioritat és el respecte als seus temps i les seves necessitats.

No pretenem generar una confrontació directa si no és imprescindible. Per tant, cal tenir una primera línia de persones que es sentin capaces de fer front a la situació d'una manera responsable i coherent.

Es pot valorar que el protocol s'apliqui fins després que acabi la festa, per respondre en cas que es produeixin agressions quan acaba.

1. En cas que la persona que informa de l'agressió no sigui qui l'ha patit, el primer pas és parlar amb la persona agredida per veure si vol comptar amb la nostra ajuda per trobar una resposta. També actuarem si som testimonis d'una agressió.

Qui informa de l'agressió pot acompanyar-nos a parlar amb la persona agredida, si es creu convenient.

2. En cas que es produeixi una agressió física només hi ha un nivell d'actuació i és l'expulsió directa.

3. Si no es tracta del cas anterior i la persona agredida no vol donar cap resposta, és la seva decisió. En cap cas decidirem nosaltres per ella, només l'informarem d'on ens pot trobar en cas que en algun moment ho vulgui.

3. Si la persona agredida ho vol, actuarem de la següent manera:

- Avís: se li comunica a la persona agressora que està realitzant una agressió i que la persona agredida se sent incòmoda i violentada. Se li fa saber que si no atura aquesta actitud, serà expulsada de la festa. Se li demana que s'allunyi de la persona agredida i que eviti coincidir amb ella.

- Expulsió: si la persona agressora no atura l'agressió, se la farà fora de l'espai. Un grup de persones prèviament formades s'encarregarà de l'expulsió d'aquest (*la metodologia proposada és mitjançant una muralla humana*). És responsabilitat de totes que aquesta persona no torni a entrar a la festa. Si aquesta s'efectua, es recordarà a

tothom que no es toleraran actituds masclistes ni cap altre tipus de discriminació.

4. En cas d'agressió sexual, violació o abús sexual, l'actuació serà diferent. En primer lloc, es parlarà amb la víctima i se li demanarà si vol sol·licitar assistència mèdica. Si nega aquesta ajuda, li explicarem l'opció de rebre suport emocional per part de les voluntàries del Punt Lila.

Acompanyament

Després d'una actuació davant d'una agressió demanarem a la persona agredida si necessita acompanyament. En cas que necessiti atenció mèdica i interposar una denúncia, les persones formades prèviament realitzaran aquest acompanyament.

És molt important ser conscients de què podem i què no podem assumir, per no trobar-nos amb situacions que no som capaces de gestionar.

Agraïments i bibliografia

Institut Català de les Dones. *Recomanacions per a l'abordatge d'agressions sexistes i de violències sexuals en espais públics d'oci i festius de les Terres de l'Ebre*, 2018

Festival Bioritme. *Protocol contra agressions sexistes*, 2018

Gómez Rodríguez, Raquel. *Resignificant els punts lila. Aprenentatges i nous reptes per a contribuir a l'eradicació de les violències masclistes*. Associació pels Drets Sexuals i Reproductius,

Poble Sec Feminista. *Idees per construir una festa major amb perspectiva feminista*.

Sánchez Ruiz, Rubén. *La mirada de Michonne. Guia d'autodefensa feminista*. Barcelona: Tigre de Paper, 2017

Agraïments a les companyes del barri de Sants per compatir amb nosaltres el seu protocol, les seves experiències i els seus coneixements, que ens han servit de referència per redactar aquest document i poder així posar-lo en pràctica.

I, especialment, a Neus Blanch per la redacció d'aquest document i l'orientació.

Annexos

Propostes organitzatives de futur:

- Dotar les festes de perspectiva feminista a l'hora de programar per fomentar la representació de gèneres de cara l'any que ve.
- Elaborar tallers previs de caire apoderant per les dones: autodefensa, reflexió sobre les agressions...
- Realitzar tallers preventius per a col·lectius, associacions i entitats del poble

que participen de l'organització de les festes.

- No reproduir els rols de gènere en el repartiment de les tasques

Telèfons de referència:

- Hospital de referència: Hospital comarcal de Móra d'Ebre: 977 40 18 63
- Mossos d'esquadra: 112
- Telèfon contra la violència de gènere: 016
- Punt lila Ribera-Roja d'Ebre: 679799719
- Ajuntament de Ribera-Roja d'Ebre: 977 41 60 03
- SIAD – Servei d'Igualtat i Atenció a les Dones: 977 401 851.
Mail: consell@riberaebre.org. Pl. Sant Roc, 2; MÓRA D'EBRE.

REGIDORA D'IGUALTAT

47858846D

SIGNATURA

COORDINADORES
PUNT LILA

47858945Q

47856245F

SIGNATURA

Ribera-roja d'Ebre, a 29 de juliol de 2019.